

ספר
הגדה לליל פסח
כמנהג ק"ק ספרדים יי"א

HAGADA

OF

VOORDRAGT

VOOR DE

BEIDE EERSTE AVONDEN

VAN HET

PAASCH-FEEST

MET

AANWIJZING der VOORSCHRIFTEN en GEBRUIKEN
in de NEDERDUITSCHE TAAL,

DOOR

J.B. LOPES CARDOZO JR.,
Godsdienst-leeraar (Magied Talmudie.)

AMSTERDAM.

D. L. CARDOZO, & Co.
5653—1893.

Ir. J.B. Sondervan
Eline Verestraat 33
1183 KX Amstelveen
Tel. 020 4560674

בדיקת חמץ

Den avond van den veertienden, NIESSAN (d. i. den avond die op den 13de dier maand volgt), of Donderdagavond den 13 Niessan, indien de eerste paaschdag op Zondag invalt, doorzoekt men niet een brandend waslicht het huis, of er eenig gezuurde mogt worden gevonden. Dat onderzoek moet een aanvang nemen bij het vallen van den avond, d. i. bij het uitkomen der sterren; vooraf zegt men:

ברוך אתה ייִהוָה מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על בעור חמץ :

Na den afloop des onderzoeks, bewaart men het gevondene en zegt omtrent het niet gevondene:

כל חמירא דאכא ברשותי רלא חייתה ורלא בערתיה לחיי בטיל וחשיב כעפרא דארעה :

Men bewaart het gevondene gezuurde zorgvuldig; den volgenden ochtend vóór elf uren, verbrandt men het op een bijzonder vuur, waarna men zegt:

כל חמירא דאכא ברשותי רחייתה ורלא חייתה רבערתיה לחיי בטיל וחשיב כעפרא בערתיה דארעה :

(Valt de eerste dag Paschen op Zondag in, dan wordt het gezuurde op Vrijdag vóór 12 uur verbrand, doch dit gebed eerst Zaterdag vóór 11 uur gezegd.)

VOORBERIGT.

Het werkje dat wij onzen gemeenteleden aanbieden, maakt slechts een deel uit van de »Hagada met eene nieuwe Nederduitsche Vertaling en ophelderende noten“ mede door ons bewerkt en bij denzelfden uitgever verkrijgbaar. Tot gemak van hen die daaruit de »voordragt“ willen houden, meer bepaaldeelijk echter tot schoolgebruik is de Hebreeuwsche tekst alleen afdrukkt, voorzien van de noodige aanwijzing der voorschriften in de Nederduitsche taal. Deze aanwijzing, hoezeer verschillend van die welke elders wordt opgegeven, is de ware en juiste. Zij is zóó (bepaaldeelijc voor den Portugeesch-Israelietischen ritus) door de Eerwaarde geestelijkheid onzer gemeente opgegeven en door haar naauwkeurig nagezien. (De kerkelijke goedkeuring in de bovengenoemde uitgave te vinden bevestigt dit.) Aan juistheid is duidelijkheid gepaard en zoo vermeenen wij in eene wezenlijke behoefte te hebben voorzien. Ook de uitgever heeft door het bezigen van eene grote en duidelijke letter dat doel helpen bevorderen.

Mogten ook onze pogingen iets bijdragen tot nut der Israelietische jeugd!

J.B. LOPES CARDOZO JR.

2 INRIGTING VAN DE PAASCHSCHOTELS.

Men neemt de drie 'Simoeriem' (), legt die op een' schotel; vervolgens de peterselie of liever knolradijs met den azijn of het zoutwater, de latuw, het bitterkruid en de 'Haroset' (§) op een tweeden, en eindelijk het gekookte ei en het op kolen gebraden been, waaraan nog eenig vleesch ter grootte van eene olijf (**) moet zijn, op een' derden schotel. Men houdt ook een servet gereed ten einde de paaschbrooden te bedekken zoo dikwijs de beker met wijn wordt opgeheven, of daarover een zegenwensch wordt uitgesproken.*

סדר קדוש

ORDE VAN DE INWIJDING.

Men neemt den beker met wijn in de regterhand en zegt: קידש

(Op vrijdag avond begint men de Kidus aldus.)

יום הששי: ויכלוה שמיים והארץ ובכל צבאות:
ויבל אלhim ביום השבעה מלאכתו
אשר עשה וישבת ביום השבעה מבלה-
מלאכתו אשר עשה: ויברך אלhim את
יום השבעה ויקדש אותו כי בו שבת מבלה-
מלאכתו אשר בראש אלhim לעשות:

(*) MATSOOTH of ongezuurde brooden, waarbij al de voorschriften der wet in acht genomen zijn.

(§) Een mengsel van appelen, amandelen, kaneel, specerijen enz.

(**) Wanneer wij van de grootte eener olijf spreken, dan hebben wij die op het oog, welke in het Heilige land groeide, en nagenoeg overeenkwam met een groot half hoenderei.

כ ערוב חבשילין

VERMENGING VAN SPIJZEN.

Wanneer de eerste dag van Paschen op Donderdag of de 7e dag op Vrijdag invalt, dan is het niet geoorloofd, gedurende het feest de spijzen voor den Sabbath te bereiden, ten zij de heer des huizes vóór den ingang van het feest, eene zekere hoeveelheid paaschbrood en gekookte spijns, toebereid vleesch of visch neme, en in het bijzijn van zijne vrouw en dienstboden zegge:

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצוותיו וצונו על מצות ערוב :
בדין ערובה יהא שרא לנו לאפוי ולבשולי
ולאטמנוי ולאדרוקי שרנא. ולמעבר
בל-זכנה מיום טוב לשבת. לנו ולכל
ישראל שבמדינה זו :

Men moet den EROEB bewaren tot de Sabbath is ingetreden; gewoonlijk echter bewaart men dien tot den derden maaltijd van den Sabbath, als wanneer hij gegeten wordt.

סמן למעשים סדריים אל ליל שמורים:

קדש ורשות. ברפס יחן. מגיד רחצה.
מוֹצִיא מְצָה:
מְרוּר בָּרֶךְ. שְׁלַחֵן עֲרֵךְ. צְפּוֹן בָּרֶךְ.
הַלִּיל נְרָצָה: ⁽¹⁾

(1) Deze twee dichtregelen behelzen de volgorde der voordragt met hare gebruiken, terwijl elk woord een gedeelte hiervan aangeeft; de verklaring wordt achtereenvolgend opgegeven.

ליששת ימי המעשה . בין קדשת שבת
לקדשת يوم טוב הבדלה . ואת יום
השביעי מששת . ימי המעשה הקדשה
ובבדלה . וקדשת את עמך ישראל
בקדשה . ברוך אתה יי' המבריל בינו
קדש לקדש :

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
שהחינו וקיינו והגינו לזמן הזה :

*Men ledigt den beker of het grootste gedeelte daarvan,
terwijl men op den linker arm leunt.*

סדר ההגדה.

ORDE DER HAGADA.

וְרֹתֶן Men wascht de handen zonder de gewone zegenspreuk:

NETILATH JADAIM.

כָּרְפָּט De heer des huizes neemt voor zich en geeft aan elk der aanzittenden, een klein gedeelte karpas (*) (minder dan de grootte eener olif,.) doopt het in zoutwater of azijn en zegt:

**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם בורא
פרי הארץ :**

(*) Men neemt hiervoor peterselie of selderij, beter echter radijs. In het laatste geval zij men indachtig slechts een of meer halve knollen te gebruiken, om niet verpligt te zijn, na het gebruik nog een zegenwensch uit te spreken.

*(Indien het feest op een der werkdagen invalt,
wordt hier aangevangen:)*

סבוי מין ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
בורא פרי הגפן :

ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם אשר
בחר בנו מכלעם ורומנו מביל-לישון
וקדשנו במצוותיו : ותתנו לנו יי' אלהינו
באהבה (שבותות) למנוחה ומועדים
לשמחה . חגים ומנוגים לשושן . את יום
המנוח זהה ואת) يوم חג המצות זהה את
יום טוב מקרא קדש זהה זמן חרותנו .
באהבה מקרא קדש זבר ליציאת מצרים .
בי' בנו בחרת ואוחנו קדשת מכל-העמים
(ושבותות) ומועדי קדש (באהבה וברצוף)
בשמחה ובשושן הנחלתן . ברוך אתה
יי' מקדש השבת וישראל והמנוגים :

Als het feest op Zaterdag-avond invalt zegt men daarenboven.
ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם

בורא מאורי האש :
ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם המבריל
בינו קדש לחול ובין אור לחשך
ובין ישראל לעמים . ובין يوم השביעי

אלְהַנּוּ מִשְׁמָם בֵּיר תֹּזֶה וּבָרוּעַ נְטוּיָה:
וְאֶלָּו לֹא הָצִיא תְּקֻרֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא אָתָּה
אֲבוֹתֵינוּ מִמְּצָרִים . עֲרֵין אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבָנִי
בָּנֵינוּ מִשְׁעָבָרִים הַיּוּן לְפִרְעָה בְּמִצְרָיִם :
וְאֶפְרַיִם בְּלִנּוּ חֲכָמִים . בְּלִנּוּ גְּבוּגִים . בְּלִנּוּ
יְוּדָעִים אֶת הַתּוֹרָה . מְצָוָה עַלְנוּ לְסִפְרָה
בִּצְיָאת מִצְרָיִם . וּבְלִהְמַרְבָּה לְסִפְרָה
בִּצְיָאת מִצְרָיִם . הָרִי זֶה מְשָׁבֵח :

מְעֵשָה בְּרַבִּי אַלְיעָר וּרְבִי יְהוֹשָׁעַ וּרְבִי
אַלְעָזָר בֶּן עֲזִירָה וּרְבִי עֲקִיבָא וּרְבִי טְרָפּוֹן
שֶׁהָיוּ מִסְבֵּין בְּבָנֵי בָּرָק . וְהָיוּ מִסְפְּרִין
בִּצְיָאת מִצְרָיִם בְּלִיאוֹתוֹ הַלִּילָה . עַד
שֶׁבָּאוּ תַּלְמִידִים וְאָמְרוּ לָהֶם . רְבּוֹתֵינוּ .
הָגַע זָמָן קְרִיאָת שָׁמָע שֶׁל שְׁחִירִת :

אמֶר רְבִי אַלְעָזָר בֶּן עֲזִירָה . הָרִי אָגִי כְּבָד
שְׁבָעִים שָׁנָה . וְלֹא זְקִיתִי שְׁתָאָמֵר
יְצִיאָת מִצְרָיִם בְּלִילָות . עַד שְׁדָרְשָׁה בָּן
זָמָא . שְׁנָאָמֵר לְמַעַן חִזְבָּר אֶת יוֹם
צָאָתָה מִארֶץ מִצְרָיִם בְּלִי יְמִי חִיה . יְמִי
חִיה . הַיּוֹם . כָּל יְמִי חִיה . הַלִּילָות :

סדר הנדרה

ג

נְגַז Men neemt de middelste MATSAH, deelt die in twee deelen, legt de eene helft tusschen de beide overige en de andere helft tusschen het servet en het tafellaken, tot Afikomen (nageregt.) Men heft den schotel met Matsoth omhoog, toont die aan de huisgenooten en zegt:

הִא לְחַמָּא עֲנֵיא דִּי אַכְלוּ אֲבָהָתָנָא בָּאָרְעָא
רְמִצְרָיִם . כָּל דְּכָפִין יִתְיַי וִיכָל . כָּל דְּצִירָה
יִתְיַי וִיפְסָח . הַשְׁתָּא הַכָּא . לְשָׁנָה הַבָּאָה
בָּאָרְעָא דִּיְשְׁרָאֵל . הַשְׁתָּא הַכָּא עֲבָרִי.
לְשָׁנָה הַבָּאָה בָּאָרְעָא דִּיְשְׁרָאֵל בְּנֵי חָורִין :

Ieder vult den beker ten tweeden male.

Men geeft bevel om den schotel met de Matsoth van de tafel te nemen, (of verrigt het zelf,) waarop één of meer der aanzittenden (gewoonlijk de jongsten), het volgende zeggen:

מַה־נְשַׁתְנָה הַלִּילָה הַזָּה מְבָלָ-הַלִּילָות .
שְׁבָכָלָ-הַלִּילָות אֵין אָנוּ מְטַבְּלִין אֶפְרַיִם
פָּעָם אַחֶת . וְהַלִּילָה הַזָּה שְׁתִי פָּעָם :
שְׁבָכָלָ-הַלִּילָות אֵין אָוְכְלִין חַמֵּץ אוֹ מֵצָה .
וְהַלִּילָה הַזָּה בְּלוּ מֵצָה : שְׁבָכָלָ-הַלִּילָות אָנוּ
אָוְכְלִין שְׁאָר יְרֻקּוֹת . וְהַלִּילָה הַזָּה מְרוֹר :
שְׁבָכָלָ-הַלִּילָות אָנוּ אָוְכְלִין וְשׂוֹתִין בֵּין יוֹשְׁבִין
וּבֵין מִסְבֵּין . וְהַלִּילָה הַזָּה בְּלִנּוּ מִסְבֵּין :

De Matsoth worden weder op de tafel geplaatst, en de heer des huizes antwoordt aldus:

עֲבָרִים הַיּוּן לְפִרְעָה בְּמִצְרָיִם . וַיּוֹצִיאוּ "

בעבור זה עשה יי' ל, בזאת ממצרים:
 יכול מראש חדש. תלמוד אומר ביום
 ההוא: איבום ההוא יכול מבעוד יום.
 תלמוד אומר בעבור זה. בעבור זה לא
 אמרתי. אלא בשעה שמצוות ומרור
 מנחים לפניה:
 מתחלה עברי עבורה תורה הי' אבותינו.
 ועבדו קרבנו המקומם לעבדתו.
 שנאמר ויאמר יהושע אל כל-העם כה אמר
 יי' אלהי ישראל. בעבר הנهر ישבו אבותיכם
 מעולם. פרח אבי אברהם ואבי נחור.
 ויעברו אלהים אחרים: ואקח את אביכם
 את אברהם מעבר הנهر. ואולך אורתו
 בבל-ארץ בגען. וארבה את זרעו. ואתנ-
 לו את יצחק: ואתן ליצחק את יעקב ואת
 עשו. ואתן לעשו את הר שער לרשות
 ओהו. ויעקב ובניו יירדו מצרים:
 ברוך שומר הבטחתו לישראל. ברוך הוא.
 שהקרוש ברוך הוא מחשב את הקוץ.
 לעשות מה-שיאמר לאברהם אבינו
 בין הבתרים. שנאמר ויאמר לאברהם ירע

ה סדר הנדרה
 וחכמים אומרים. ימי חיה. העולם הזה.
 כל ימי חיה. להביא לימות המשיח:
 ברוך המקום. שנתן תורה לעמו ישראל
 ברוך הוא: בוגדר ארבעה בניים דבירה
 תורה. אחד חכם. ואחד רשע. ואחד תפ.
 ואחד שאינו יודע לשאל:
 חכם מה-הוא אומר. מה הערת. והחקים.
 והמשפטים אשר צוה יי' אלהינו אתכם:
 אף אחת אמרלו בהלכות הפסח. אין
 מפטירין אחר הפסח אפילו:
 רשע מה-הוא אומר. מה העבדה הזאת
 לכם: לכם ולא לו. ולפי שהוציאה את
 עצמה מן הכלל בפרט בעקר. אף אחת
 הקהה את שנייו. ואמרלו. בעבור זה
 עשה יי' ל, בזאת ממצרים: לי ולא לו.
 ואלו היה שם. לא היה נגאל:
 תפ מה-הוא אומר. מה-זאת. ואמרת
 אליו. בחזק יד הוציאנו יי' ממצרים
 מבית עברים:
 ושאינו יודע לשאל את פתח לו. שנאמר
 והנרת לבנד ביום ההוא לאמר.

וְעַתָּה יִשְׁבּוּ נָא עֲבֹרִיךְ בָּאָרֶץ גְּשֵׁן : בַּמְתִי
מַעַט . בָּמוֹ שָׁנָאָמֵר . בְּשֻׁבְעִים נְפָשָׁרְיוֹ
אֲבָתֵּיכְ מִצְרַיָּה וְעַתָּה שָׁמֶךְ יְאֱלֹהֵיכְ
בְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמְמִים לְרֹב : וַיְהִי שֵׁם לְגֹוי פְּרוֹלָל
מַלְמֵד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִצְגִּין שֵׁם . לְגֹוי פְּרוֹלָל
וְעַזּוֹם . בָּמוֹ שָׁנָאָמֵר . וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוֹ
וַיִּשְׁרַצּוּ וַיָּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בָמָאָר מָאָר . וְחַמְלָא
הָאָרֶץ אֶתְכֶם : וְרֹב . בָּמוֹ שָׁנָאָמֵר . רַבְבָּה
בְּצָמָה הַשְּׁדָה נְתַתְּךָ . וְתַרְבָּי וְתַגְדַּלִי
וְתַבּוֹאֵי בָּעָרִי עֲדָרִים . שְׁרִים נְכַנּוּ וְשַׁעֲרָה
צָמֵחַ . וְאַתָּ עַרְמָ וְעַרְיָה :
וַיַּרְעַז אֶתְכֶנוּ הַמִּצְרָיִם וַיַּעֲבֹנוּ . וַיַּתְנוּ עַלְינָנוּ
עֲבָדָה קָשָׁה :

וַיַּרְעַז אֶתְכֶנוּ הַמִּצְרָיִם . בָּמוֹ שָׁנָאָמֵר . הַבָּה
גַּתְחַכְמָה לוֹ פָּנָן יְרָבָה וְהִיה כִּי תִקְרָאָנָה
מַלְחָמָה וּנוֹסֵף גַּם הָוָא עַל שְׁנָאָנוּ . וְגַלְתָּם
בָּנוּ וְעַלָּה מִן הָאָרֶץ : וַיַּעֲבֹנוּ . בָּמוֹ שָׁנָאָמֵר .
וַיִּשְׁיִմּוּ עַלְיוֹ שְׁרֵי מִסּוּסִים לְמַעַן עַנְתָּו בְּסַבְלָתָם .
וַיַּבְנֵן עֲרֵי מִסְכְּנוֹת לְפִרְעָה . אֲתָּ פָתָם וְאַתָּ
רַעֲמָס : וַיַּתְנוּ עַלְינָנוּ עֲבָדָה קָשָׁה . בָּמוֹ
שָׁנָאָמֵר וַיַּעֲבִידֵוּ מִצְרָיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפִרְעָה :

פרק הגדה

פְּרָעָה בַּי נָרַג יְהִיָּה וְרָעָה בָּאָרֶץ לֹא לְהָם .
וְעַבְדוּם וְעַנוּ אֶתְכֶם אֶרְבָּעָ מֵאוֹת שָׁנָה : וְגַם
אֲתָּ חֲנוּי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָנָ אַנְכִּי . וְאַחֲרֵי
כֵּן יַצָּאוּ בְּרַכְבָּשׂ גְּדוֹלָה :

Men bedekt de Matsoth, heft den beker op en zegt:

הִיא שְׁעִמְדָה לְאֶבֶותֵינוּ וְלָנוּ . שֶׁלֹּא אַחֲרֵי
בְּלִבְרַעַמְדָעַלְינָנוּ . אֶלָּא שְׁבָכְלַדְזָרָעָ
וְרוֹר עַוְמָרִים עַלְינָנוּ לְכְלֹתָנוּ . וְהַקְרֹושׁ
בָּרוֹךְ הוּא מַצִּילָנוּ מִידָם :

Men zet den beker weder neder, en dekt de Matsoth open,
צָא וְלִמְדָר . מִהַּבְקֵשׁ לְבָנָן הָאָרָמִי לְעַשּׂוֹת
לְיַעֲקֹב אָבִינוּ . שְׁפְרָעָה לֹא נָרַג אֶלָּא עַל
הַזְּכָרִים . וְלָבָנָן בְּקֵשׁ לְעַקּוֹר אֶת הַפְּלִיָּה .
שָׁנָאָמֵר אָרָמִי אָבָר אָבִי . וַיַּרְדֵּן מִצְרַיָּה
וַיַּגְרַשּׁ בַּמְתִי מַעַט . וַיְהִי שֵׁם לְגֹוי
גְּדוֹלָעַזּוֹם וְרֹב :

וַיַּרְדֵּן מִצְרַיָּה . אָנוּס עַל פִּיהָדָבָר : וַיַּגְרַשּׁ
מַלְמֵד שֶׁלֹּא יַרְדֵּן לְהַשְׁתַּקְעַ אֶלָּא לְגַוֵּר
שֵׁם . שָׁנָאָמֵר . וַיֹּאמְרוּ אֶל פִּרְעָה . לְגַוֵּר
בָּאָרֶץ בָּאָנוּ . כִּי אֵין מַרְעָה לְצַאן אֲשֶׁר
לְעַבְרִיךְ . כִּי כָּבֵד הַרְעָב בָּאָרֶץ בָּגָעָן .

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָבוֹדָו וּבְעַצְמוֹ שֶׁנִּאמֶר ·
וְעַבְרַתִּי בָּאָרֶץ מִצְרָיִם בְּלִילָה הַזֶּה · וְהַבִּתִּי
בְּלִבְכּוֹר בָּאָרֶץ מִצְרָיִם · מְאָרָם וְעַד בְּהַמָּה ·
וּבְכָל־אֱלֹהִי מִצְרָיִם אֲعַשָּׂה שְׁפָטִים · אַנְּיִי ·
וְעַבְרַתִּי בָּאָרֶץ מִצְרָיִם · אַנְּיִי וְלֹא מֶלֶךְ ·
וְהַבִּתִּי בְּלִבְכּוֹר · אַנְּיִי וְלֹא שָׁרֵף ·
וּבְכָל־אֱלֹהִי מִצְרָיִם אֲעַשָּׂה שְׁפָטִים · אַנְּיִי
וְלֹא שְׁלִיחַ · אַנְּיִי · אַנְּיִ הוּא וְלֹא אֶחָר ·
בַּיד חֻזְקָה · זֹו הַדָּבָר · בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר · הַגָּהָה ·
יַד יְיָ הָיָה בַּמָּקָנָה אֲשֶׁר בְּשָׁרֶה ·
בְּפָסָים בְּחָמָרִים בְּגִמְלִים בְּבָקָר וּבְצָאן ·
הַדָּבָר בָּכָר מָאָר · וּבְזָרָע נְטוּיה · זֹו הַחֲרֵב ·
בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר · וְחַרְבָּו שְׁלוֹפָה בְּדָיו · נְטוּיה
עַל יְרוֹשָׁלָם · וּבְמִרְאָה גָּדְלָה · זֹו גָּלוּ שְׁכִינָה ·
בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר · אוֹ הַגָּסָה אֱלֹהִים לְכוֹא
לְקַחַת לוֹ גֹּוי מִקְרָב גֹּוי בְּמִסְתַּת בְּאֶתְרָה
וּבְמַפְתִּים וּבְמַלְחָמָה וּבַיד חֻזְקָה וּבְזָרָע
נְטוּיה וּבְמִזְרָאִים גָּדְלִים · כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה
לְכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרָיִם לְעֵינֶיכֶם · וּבְאַחֲותָה ·
זֹה הַמְּטָה · בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר · וְאַתְּ הַמְּטָה הַזֶּה
תַּקְהַ בְּיַהְךְ אֲשֶׁר תַּעֲשֵׂה־בָּךְ אֶת־הַאֲתָה :

וְגַעַךְ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת
כָּלָנוּ · וַיַּרְא אֶת־עֲנָנוּ וְאֶת־עַמְּלָנוּ
וְגַעַךְ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר וַיְהִי
בַּיּוֹם הַרְבִּים הַהְמָן · וַיִּמְתַּחַלְלֵי מֶלֶךְ מִצְרָיִם
וַיַּאֲנַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַעֲבָדָה וַיַּעֲקֹב
וַתַּחַלְלֵי שְׁיוּתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הַעֲבָדָה ·
וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת כָּלָנוּ · בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר · וַיִּשְׁמַע
אֱלֹהִים אֶת נָאָתָם · וַיַּזְכֵּר אֱלֹהִים אֶת
בְּרִיתָתוֹ · אֶת־אָבָרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב ·
וַיַּרְא אֶת עֲנָנוּ · זֹו פְּרִישָׁוֹת הַדָּרֶךְ אֶרְץ · בָּמוֹ
שֶׁנִּאמֶר וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּדְעַ אֱלֹהִים · וְאֶת־עַמְּלָנוּ · אֶלָּו הַבְּנִים ·
בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר כָּל־הַבָּן הַיּוֹלֵד הַיָּאָרֶה
תְּשִׁלְבָגָהוּ · וְכָל הַבָּת תְּחִזֵּן · וְאֶת־לְחַצְנוּ ·
וְהַדָּרֶךְ · בָּמוֹ שֶׁנִּאמֶר · וְגַם רָאִיתִי אֶת
מַלְחָמָה · אֲשֶׁר מִצְרָיִם לְחַצִּים אֶתְּמָם ·
וַיַּצְאָנוּ יְיָ מִמִּצְרָיִם בַּיד חֻזְקָה · וּבְזָרָע נְטוּיה ·
וּבְמִרְאָה גָּדְלָה · וּבְאֶתְרָה וּבְמַפְתִּים ·
וַיַּצְאָנוּ מִמִּצְרָיִם · לֹא עַל יָדִי מֶלֶךְ · וְלֹא
עַל יָדִי שָׁרֵף · וְלֹא עַל יָדִי שְׁלִיחַ · אֶלָּא

בְּאַצְבָּע . עַשֶּׂר מִכּוֹת אָמָר מַעַתָּה בְּמִצְרָיִם
לְקֹוֹעַשְׁר מִכּוֹת . וְעַל הַיּוֹם לְקֹוֹחַמְשִׁים מִכּוֹת
רַبִּי אַלְיעָזֶר אוֹמֵר . מְגַנֵּן שְׁבָלָ-מִבָּה וּמִבָּה
שְׁהַבְּיאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרָיִם
בְּמִצְרָיִם . הַיְתָה שֶׁל אַרְבָּע מִכּוֹת . שְׁנָאָמָר
יִשְׁלַח בְּסֵם חֶרְוֹן אֲפּוֹ עַבְרָה זֹעַם וְצָרָה
מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְعִים : עַבְרָה אַחַת . זֹעַם
שְׁתִים . צָרָה שֶׁלַשׁ . מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים
אַרְבָּע : אָמָר מַעַתָּה בְּמִצְרָיִם לְקֹוֹאַרְבָּעִים
מִכּוֹת . וְעַל הַיּוֹם לְקֹוֹמָאתִים מִכּוֹת :
רַבִּי עֲקִיבָּא אוֹמֵר . מְגַנֵּן שְׁבָלָ-מִבָּה וּמִבָּה
שְׁהַבְּיאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרָיִם
בְּמִצְרָיִם הַיְתָה שֶׁל חַמֵּשׁ מִכּוֹת . שְׁנָאָמָר
יִשְׁלַח בְּסֵם חֶרְוֹן אֲפּוֹ עַבְרָה זֹעַם וְצָרָה
מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים : חֶרְוֹן אֲפּוֹ אַחַת .
עַבְרָה שְׁתִים . זֹעַם שֶׁלַשׁ . צָרָה אַרְבָּע .
מִשְׁלָחָת מְלָאָכִי רְעִים חַמֵּשׁ : אָמָר מַעַתָּה
בְּמִצְרָיִם לְקֹוֹחַמְשִׁים מִכּוֹת . וְעַל הַיּוֹם לְקֹוֹ
חַמְשִׁים וּמָאתִים מִכּוֹת :
בִּמְהָ מְעוּלָות טוּבוֹת לְמִקּוֹם עַלְינוּ :

ח כדר הנדרה

וּבְמִפְתִּים . זה הַרְם . בְּמוֹ שְׁנָאָמָר וְנַחֲתִי
מַוְפְּתִים בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ . דָם . וְאַשׁ .
וְתִמְרוֹת עַשְׁן : דָבָר אַחֲרָ . בֵּיר תְּזֻקָּה
שְׁתִים . וּבְזָרָע גְּטַ�יה שְׁתִים . וּבְמַרְאָ גָּדָל
שְׁתִים . וּבְאַחֲתָה שְׁתִים . וּבְמִפְתִּים שְׁתִים :
אַלְוֹ עַשֶּׂר מִכּוֹת שְׁהַבְּיאָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
עַל הַמִּצְרָיִם בְּמִצְרָיִם . וְאַלְוֹ הַן .

(Bij het uitspreken van elk der volgende woorden, neemt men met den vinger, een druppel uit den beker wijns [of van den azijn] en spat daien weg; zoo ook bij de daaropvolgende drie kenteeken, zamengesteld uit de eerste letters der tien hebreeuwse woorden.)

דָם . צְפִרְקָע . בְּגִים . עֲרֹב . דָבָר . שְׁחִין .
בְּרֶד . אַרְבָּה . חַשְׁךְ . מַבָּח בְּכֹרֹות :
רַבִּי יְהוּדָה הִיא נוֹתֵן בְּהָם סְמִינִים . רַצִּיד
עַרְשָׁ בְּאַחֲבָב :
רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר . מְגַנֵּן אַתָּה אוֹמֵר
שְׁלַקְוּ הַמִּצְרָיִם בְּמִצְרָיִם עַשֶּׂר מִכּוֹת .
וְעַל הַיּוֹם לְקֹוֹחַמְשִׁים מִכּוֹת : בְּמִצְרָיִם מַהוּ
אוֹמֵר . וַיֹּאמְרוּ הַחֲרַטְמָם אֶל פְּרֻעה .
אַצְבָּע אֱלֹהִים הִיא : וְעַל הַיּוֹם מַהְדָּחוֹא
אוֹמֵר . וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הָר הַגְּדָלָה אֲשֶׁר
עָשָׂה יְהָיָה בְּמִצְרָיִם . וַיַּרְא הָעָם אֶת יְהָיָה
וַיַּאֲמִינוּ בָּי וּבְמִשְׁה עֲבָדוּ : בִּמְהָ לְקֹוֹ

אלו נתנו לנו את השבת . ולא קרבנו
 לפני הר סיני רינו :
 אלו קרבנו לפני הר סיני . ולא נתנו לנו
 את התורה רינו :
 אלו נתנו לנו את התורה . ולא הבינו
 לארץ ישראל רינו :
 אלו הבינו לארץ ישראל . ולא בנה
 לנו את בית המקדש רינו :
 על אחת כמה וכמה טוביה בפולח ומכפתה
 למקום עליינו . הוציאנו ממצרים . עשה
 בהם שפטים . עשה באליהם . הרג
 בכוריהם . נתנו לנו את ממוןם . קרע לנו
 את חיים . העבירנו בתוכו בחרבה . שקע
 צרינו בחוכו . ספק צרבנו במדבר ארבעים
 שנה . האכילנו את המן . נתנו לנו את
 השבת . קרבנו לפני הר סיני . נתנו לנו
 את התורה . הבינו לארץ ישראל . ובנה
 לנו בית הבחירה לכפר על כל עונותינו
 רבנן גמליאל היה אומר . כל מי שלא אמר
 שלשה דברים אלו בפסח לא יצא
 ידי חובה . ואלו הן . פסח מצה ומרור :

סדר הגרא

אלו הוציאנו ממצרים . ולא עשה בהם
 שפטים רינו :
 אלו עשה בהם שפטים . ולא עשה
 באלהיהם רינו :
 אלו עשה באלהיהם . ולא הרג בכוריהם
 רינו :
 אלו הרג בכוריהם . ולא נתנו את
 ממוןם רינו :
 אלו נתנו את ממוןם . ולא קרע לנו
 את חיים רינו :
 אלו קרע לנו את חיים . ולא העבירנו
 בתוכו בחרבה רינו :
 אלו העבירנו בתוכו בחרבה . ולא שקע
 צרינו בתוכו רינו :
 אלו שקע צרינו בתוכו . ולא ספק צרבנו
 במדבר ארבעים שנה רינו :
 אלו ספק צרבנו במדבר ארבעים שנה .
 ולא האכילנו את המן רינו :
 אלו האכילנו את המן . ולא נתנו לנו
 את השבת רינו :

בשְׁרָה . אֶת בְּלִי-עֲבָדָתָם אֲשֶׁר עָבַר
בָּהֶם בְּפִרְךָ :
בְּכָל-דֹּור וְדֹור חִיב אָרֵם לְהִרְאֹת אֶת
עָצְמוֹ בְּאָלוֹ הַוָּא יֵצֵא מִמְּצָרִים .
שָׁנָאָמָר . וְהִגְּרָתָ לְבָנָה בַּיּוֹם הַהְוָא לְאָמָר .
בְּעַבְור זֶה עֲשָׂה יְיָ לִי בְּצָאתִי מִמְּצָרִים .
שֶׁלָּא אֶת אֶבֶותֵינוּ בְּלִבְרַד נָאַל הַקְּרוֹשׁ
בָּרוּךְ הַוָּא . אַלְאָ אֲפִי אֶוְתֵנוּ גָּאַל . שָׁנָאָמָר .
וְאֶoתְנוּ הַזְּכִיא מִשְׁם . לְמַעַן הַבִּיא אֶחָנוּ לְתַחַת
לְנוּ אֶת הָאָרֶץ . אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֶבֶותֵינוּ :
Men bedekt de Matsoth, heft den beker op, houdt dien in de hand tot na de eerstvolgende Beracha namelijk tot 'Gaál Israel', en zegt met luider stem:
לְפִיכְךָ אָנָּחָנוּ חִבִּים לְהֹרֹות . לְהַלֵּל .
לְשִׁבְחָה . לְפִאָר . לְרוּםָם . לְהִדר . וּלְקָלָם .
לְמַיִּשְׁעָה לְאֶבֶותֵינוּ וְלְנוּ אֶת בְּלִי-חַנְסִים
הָאָלוֹ : הַזְּכִיא אָנוּ מִעֲבָרוֹת לְחִרּוֹת .
וּמִשְׁעָבָד לְגָאַלָּה . וּמִגְּנוּ לְשִׁמְחָה . וּמִאָבֶל
לִיּוֹם טוֹב . וּמִאָפְלָה לְאוֹר גָּדוֹלָה . וּנְאָמָר
לְפָנֵיו הַלְּלִיָּה :
אַיִלְלִיָּה הַלְּלָוּ עֲבָרִי יְיָ . הַלְּלָוּ אֶת שֵׁם
וְעַד עַזְלָם : מִמְּרוֹחַ שָׁמֵשׁ עַד מִבְּזֹאוֹ . מִהְלָל

סדר הנדרה

פֶּסֶח שְׁחוּ אֶבֶותֵינוּ אָוְכְלִין בַּיּוֹם שְׁבִית
הַמְּקָרֵשׁ קִים . עַל-שְׁוֹמֶדֶת . עַל שְׁוֹם
שְׁפֵסֶח הַקְּרוֹשׁ בָּרוּךְ הַוָּא עַל בְּתֵי אֶבֶותֵינוּ
בְּמִצְרָיִם . שָׁנָאָמָר . וְאָמְרָתָם זֶבֶח פֶּסֶח
הַוָּא לִי אֲשֶׁר פֶּסֶח עַל בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרָיִם . בְּנִגְפּוֹ אֶת מִצְרָיִם וְאֶת בְּתֵינוּ
הַצִּיל . וַיַּקְדֵּשׁ הָעַם וַיִּשְׁתַּחַוו :

Men heft den schotel met Matsoth omhoog, toont die aan hen welke aan tafel zitten, en zegt:

מִצָּה זוֹ שָׁאָנוּ אָוְכְלִים עַל-שְׁוֹמֶדֶת . עַל
שְׁוֹם שֶׁלָּא הַסְּפִיק בְּצָקָם שֶׁל אֶבֶותֵינוּ
לְהַחְמִין . עַד שְׁנִגְלָה עַלְיָהֶם מֶלֶךְ מֶלֶכִי
הַמֶּלֶכִים הַקְּרוֹשׁ בָּרוּךְ הַוָּא וּגְאָלָם מִיד .
שָׁנָאָמָר . וַיַּאֲפִוּ אֶת הַבָּצָק אֲשֶׁר הַזְּכִיא
מִצְרָיִם עֲגָת מִצּוֹת בַּי לְאַחֲמִין . בַּי
גַּרְישׁוּ מִצְרָיִם וְלֹא יִכְלֹו לְהַתְמִימָה . וְגַם
צִדְהָ לְאַעֲשֵׂו לָהֶם :

Men toont op dezelfde wijze de bittere kruiden, en zegt:

מְרוֹר זֶה שָׁאָנוּ אָוְכְלִין עַל-שְׁוֹמֶדֶת . עַל
שְׁוֹם שְׁמְרוּ הַמִּצְרָיִם אֶת חֵי אֶבֶותֵינוּ
בְּמִצְרָיִם . שָׁנָאָמָר . וַיְמְרוּ אֶת חֵי הַמִּצְרָיִם
בְּעַבְדָה קָשָׁה בְּחִמְר וּבְלִבְנִים וּבְכָל-עַבְדָה

וְנִאכְלֶ שֶׁם מִן הַזְבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים אֲשֶׁר
יֵגַע דָמָם עַל קַיְר מִזְבֵחַ לְרֵצֹן וּנוֹרְדָה
לְה שִׁיר חֶדְשׁ עַל גָּאַלְתָנו וּלְפָרוֹת נְפִשְׁנָנו
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה נָאָל יִשְׂרָאֵל :

Men drinkt leunende op den linker arm.

רְחִצָה Men wascht de handen en zegt de volgende zegenspreuk :

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קָרְשָׁנוּ בְמַצּוֹתֵינוּ וְצָנוּןָ עַל נְטִילַת יָדֵינוּ :

Men neemt de Matsoth zoo als die op den schotel liggen (de halve tusschen de beide geheelen) en zegt : מוציא מצה

פָתַח אֹתְךָ וּמִשְׁבֵיעַ לְכָלְתְךָ רֵצֹן :
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם .
הַמּוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ :
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קָרְשָׁנוּ בְמַצּוֹתֵינוּ וְצָנוּןָ עַל אֲכִילַת מִצָה :

Vervolgens breekt men van den bovensten en van den in het midden liggenden Matsah, van ieder een stuk af, minstens ter grootte van eene olijf, geeft ook aan ieder der aanzittenden dezelfde hoeveelheid, doopt het in zout en eet beide stukken te zamen, leunende op den linker arm.

כְּרִיר Daarna neemt men voor zich, en geeft aan elk der aanzittenden, de hoeveelheid van eene olijf bittere kruiden, doopt het in 'Haroseth en zegt

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קָרְשָׁנוּ בְמַצּוֹתֵינוּ וְצָנוּןָ עַל אֲכִילַת מְרוֹזָה :

Men eet het zonder op den linker arm te leunen.

א סדר הגדרה
שֶׁם יְהוָה . רַם עַל בְּלָגּוֹנִים יְהוָה . עַל הַשְׁמִים
כְבוֹדוֹ : מֵי בַי אֱלֹהֵינוּ הַמְגַבֵּיהַ לְשִׁבַת :
הַמְשִׁפֵּילַי לְרָאוֹת . בְשָׁמִים וּבָאָרֶץ מַקִּימַי
מַעֲפַר דָל . מַאֲשֶׁת יְרִים אֲבִין : לְהַושְׁיבִי
עַם גְּרִיבִים . עַם גְּרִיבִי עַמוֹ : מַוְשִׁיבִי
עֲקָרַת הַבַּיִת . אַם הַבְּנִים שְׁמְתָה . הַלְלוּיה :
יְהִיא בְצָאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם . בֵית יַעֲקֹב
מַעַם לְעֵז : הִתְהַיֵּה יְהוָה לְקָרְשׁוֹ .
יִשְׂרָאֵל מִמְשָׁלֹתָיו : הִים רָאה וַיַּגַּד תְּרִידֵן
יִסְבֶּן לְאַחֲרֵי : הַהְרִים רַקְדוּ בָאַיִלִים .
גְּבֻעוֹת בָבְנֵי צָאן : מַהְדַלֵּק הִים בַיִתְנוּם .
הַיְרִידֵן תַסְבֵּן לְאַחֲרֵי : הַהְרִים תַרְקְדוּ
בָאַיִלִים . גְּבֻעוֹת בָבְנֵי צָאן : מַלְפֵנֵי אַרְזָן
חִילִי אָרֶץ . מַלְפֵנֵי אֱלֹהֵה יַעֲקֹב : הַהְפַכִּי
הַצּוֹר אֲגַם מִים . חַלְמִישׁ לְמַעַינֵנוּ מִים :
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . אֲשֶׁר
נָאָלָנוּ וּנְאָלָאת אֶבֶותֵינוּ מִמִּצְרָיִם .
וְהַגִּיעֵנוּ הַלִילָה הַזֶּה לְאַכְלֵבָו מִצָה וּמְרוֹזָה :
בֶן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֶבֶותֵינוּ הַגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים
וּלְרִגְלִים אֶחָדִים . הַבָּאִים לְקָרְאָתֵנוּ לְשִׁלּוֹם .
שְׁמָחִים בָבְנֵין עִירָה וְשָׁשִׁים בָעֲבוּרָתָה .

בְּחִסְרָה . בְּרוֹחַ . וּבְרָחָמִים . נָזְנֵן לְחַם לְכָלֶה
בְּשָׂר בַּי לְעוֹלָם חָסְפֹו : וְטוּבוֹ הַגְּרוֹל תִּמְדֵר
לֹא חָסֵר לְנוּ . וְאֶל יְחָסֵר לְנוּ מִזְוֹן תִּמְדֵר
לְעוֹלָם וְעַד . כִּי הוּא זָן וּמִפְרָגָם לְכָלֶה .
וּשְׁלַחֲנוּ עֲרוֹךְ לְכָלֶה . וְהַתְּקִין מַחְיָה וּמִזְוֹן
לְכָל־בְּרִיאָתוֹ אֲשֶׁר בְּרָא . בְּרָחָמִים וּבְרוֹב
חָסְרִי . בָּאָמָר פָּוֹתֵחַ אֶת יְדֵךְ . וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל־חַי רָצְוֹן . בְּרוֹךְ אַתָּה יְהוָה אֶת הַכְּלָל:
גָּוֹרָה לְךָ יְהִינָנוּ . עַל שְׁהִנְחַלְתָּה לְאַבְתָּינוּ .
אָרֶץ הַמְּדֹה טוֹבָה וּרְחַבָּה . בְּרִית
וּתְוֹרָה . חַיִם וּמִזְוֹן . עַל שְׁהִזְאַתָנוּ מִאָרֶץ
מִצְרָיִם . וּפְרִידָתָנוּ מִבֵּית עֲבָרִים . וּעַל
בְּרִיחָה שְׁחַתְמָתָ בְּבָשָׂרָנוּ . וּעַל חַקִּי רָצָונָה
שְׁרוּדָעָתָנוּ . וּעַל חַיִם וּמִזְוֹן שְׁאַתָּה זָן
וּמִפְרָגָם אַוְתָּנוּ :
וּעַל הַכְּלָל יְהִינָנוּ אֲנוּ מְזֻדִים לְךָ .
וּמְבָרְכִים אֶת שְׁמֶךָ . בָּאָמָר וְאַכְלָתָ
וּשְׁבָעָת . וּבְרָכָת אֶת יְהָהִיךְ עַל הָאָרֶץ
הַטוֹּבָה אֲשֶׁר נָתָן לְךָ . בְּרוֹךְ אַתָּה יְהָה יְהָה עַל
הָאָרֶץ וּעַל הַמִּזְוֹן :

סדר הנדרה

ב'

כָּרְדָּבָד

Men neemt voor zich, en geeft aan elk der aanzittenden, een stuk van den derden Matsah, omwikkelt het met de bittere kruiden, doopt dit in 'Haroset en eet het te zamen, leunende op den linker arm, na vooraf te hebben gezegd:

יִכְרֶב לְמִקְדָּשׁ . בְּהַלְלָל הַזָּמָן .
דָּאָמַר עַל מִזְוֹת וּמִרְבָּרִים יַאֲכִלָּהוּ :

שְׁלַחֲנוּ צַדְקָה Men brengt de spijzen op, en eet naar welgevallen.

אַפְּנִי

Nadat men den maaltijd gehouden heeft, neemt de Heer des Huizes den halven Matsah, dien bij vroeger liet weg leggen, geeft daarvan aan ieder een stuk, minstens ter grootte van een olijf, hetwelk men leunende opeet tot Afikomen (nageregt.) (*)

כָּרְדָּבָד

Daarna schenkt men den derden beker in, zegt vooraf de gebruikelijke psalmen of gezangen [op Sabbath, ain calhano, batzat Yisrael] (mazoor shir leim haftot enz. waseht de handen, en zegt vervolgens de dankzegging na den maaltijd, aldus: Indien drie manspersonen te zamen gegeten hebben, zegt diegene hunner, welke de dankzegging uitspreekt:

(אַלְהֵינוּ ; zoo er tien personen zijn, voegt hij er bij; נָבָרָךְ) (zoo er tien zijn, het gezelschap antwoordt ברוך,

שְׁאַכְלָנוּ פְּשָׁלוֹ וּבְטַבּוֹ הַגְּרוֹל חִינָנוּ (אַלְהֵינוּ : אַלְהֵינוּ : ברוך : zoo er tien zijn zegt hij;

De dankzegger herhaalt: שְׁאַכְלָנוּ פְּשָׁלוֹ וּבְטַבּוֹ הַגְּרוֹל חִינָנוּ :

(ברוך הוא וברוך שמו וברוך יקרו לעולמי עד :)

Die alleen eet vangt hier aan.

בְּרוֹךְ אַתָּה יְהָה יְהָה מֶלֶךְ הָעוֹלָם . הַזָּנָנוּ
וְלֹא מִנְעַשְׂנוּ . הַמִּפְרָגָם וְלֹא
מִצְדָּקָתָנוּ . הַמְּעֹרֵף טוֹבָה עַלְינָנוּ . הַזָּן
אוֹתָנוּ וְאֶת הָעוֹלָם בְּלוּ בְּטוּבָוּ . בְּחִזְנָן .

(*) Men zij indachtig, dat men na het gebruik daarvan, niets meer mag eten of (behalve de twee voorgeschrevene glazen wijf) anderen drank dan water gebruiken, tot den volgenden morgen; zoodat deze Afikomen als het slot van onzen maaltijd moet worden aangemerkt.

עירך . זיכרנו מישיח בון דוד עביך . זיכרנו
בר-עמך בית ישראל לפני הפליטה .
לטובה לחן לחסד ולרחמים ביום חג
המצות הזה . ביום טוב מקרא.
קדש זהה . לרחם בו עליינו ולהושענו :
זכרנו יי' אלהינו בו לטובה . ופקדנו בו
לברכה . והושענו בו לחיים טובים : בדרב
ישועה ורחמים . חיים ותגנו וחמול ורחם
עליינו והושענו . כי אליך עינינו . כי אל
מלך חנון ורחום אתה :
ברוך אתה יי' בוגה ברחמי ירושלים אמן :

(Als men RETSE of ELOHÉNOE . Ja'älé , of beiden te zamen vergeten heeft , en men herinnert zich zulks , vóór dat men de navolgende Beracha La'ap HA'EL ABINOE aangevangen heeft , kan men dit verhelpen door voor elke der drie gevallen , een der volgende Berachot bij te voegen , naar de daarbovenstaande aanwijzingen . Heeft men echter reeds deze Beracha , namelijk La'ad Ha'el Abinoe aangevangen , dan kan het verzuim niet worden hersteld en moet men de dankzegging na den maaltijd van het begin af , op nieuw aanvangen .

(Indien men ELOHÉNOE wel , maar RETSI niet gezegd heeft , leest men hier het volgende :
**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם שנתן שבתות למנוחה ,
לעמו ישראל באחבה לאות ולברית .
ברוך אתה יי' מקדש השבת :**

(Indien men alleen ELOHÉNOE niet gezegd heeft , leest men hier het volgende :
**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם שנתן ים טובים לעמו ,
ישראל לשון ולשמחה . את יום חג המצוות הזה : את**

רחם יי' אלהינו עליינו . ועל ישראאל עמה :
ועל ירושלים עירך . ועל הר ציון
משבן בבודך . ועל הבית הגדול ותקדוש
שנקרא שם עליו : אבינו . רענו וגנו .
פרנסנו . כלכלנו . הרוחינו . הרוח לנו
מירהה ממל'ץ רוחינו . ואל תזריבנו יי'
אלהינו ליר מתנות בשר ודם . ולא ליר
בלואתם . שמחנתם מעטה וחרפתם
מרבה . אלא לירך המלאה והרחה
העשירה והפרחותה . שלא נבוש בעולם
זהה . ולא נבלם לעולם הבא . ומילכות
בית דוד משיחך . תחוירנה למקומה :
במירהה בימינו :

(Op SABBATH voegt men het volgende bij .
ראה ותחלצנו יי' אלהינו במצוותך . ובמציאות יום השבעה
השבת הגדול ותקדוש כזה : כי יום זה גROL וקדוש
הוא מלפני . נשבות בו : גנום בו במצוות חקי רצונך .
ואל תה ערה עגנון ביום מנחתנו . ותראננו בנהמת ציון
במירהה בימינו . כי אתה הוא בעל העממות :)
**אליהנו ואלהי אבותינו יעלה . ויבא . יגיא .
יראה . וירצה . ישמע . יפרק . ויזכר .
זכרנו . זכרן אבותינו . זכרן ירושלים**

הַרְחָמֵן הוּא יִפְרֶנְסָנוּ בְּכָבָד וְלֹא בְּבָזָוי
בְּחַתָּר וְלֹא בְּאָסָור . בְּגַנְחָת וְלֹא
בְּצָעָר . בְּרוּח וְלֹא בְּצָמָצּוֹם :

הַרְחָמֵן הוּא יִתְן שְׁלוֹם בְּיִגְנָנוּ :

הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל-
מְעַשָּׂה יִדְינָנוּ :

הַרְחָמֵן הוּא יַצְלִיח אֶת דָּרְכֵינוּ :

הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁבֹּר עַוְל הַגּוֹיִם מִהְרָה
מַעַל צֹאָרָנוּ :

הַרְחָמֵן הוּא יוֹלִיכָנוּ מִהְרָה קֹטְמִיוֹת לְאַרְצָנוּ

הַרְחָמֵן הוּא יַרְפָּאָנוּ רְפֻואָה שְׁלָמָה רְפֻואָת
הַנֶּפֶש וְרְפֻואָת הַנֶּפֶש :

הַרְחָמֵן הוּא יַפְתַּח לָנוּ אֶת יָדו הַרְחָבָה :

הַרְחָמֵן הוּא יִבְרַך בְּלִי-אֶחָר וְאֶחָר מִפְנֵנו
בְּשָׁמוֹ הַגְּרוֹל . בָּמו שְׁגַנְתְּבָרְכוּ

אֲבוֹתֵינוּ אֶבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב בְּכָל . מִפְלָל
כָּל . בָּן יִבְרַך אֹתָנוּ יְהָדָר . בְּרָכָה שְׁלָמָה .

וּבָן יְהִי רָצֵן וְנָאָמֵר אָמֵן :

הַרְחָמֵן הוּא יִפְרֹיש עַלְיָנוּ סְבָת שְׁלוֹמוֹ :

הַרְחָמֵן הוּא יִטְע תּוֹרָתו וְאַהֲבָתו בְּלִבָּנו
לְבָלָתִי נִחְתָּא :

יּוֹם טֹב מִקְנָא קָדֵש הַנָּהָר
בָּרוּך אַתָּה ייְהוָה מֶkדֶש יִשְׂרָאֵל וְהַמְּנִימִים :

(Indien men beides, Retsé en Elohénoe vergeten heeft,
leest men hier het volgende :

בָּרוּך אַתָּה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שְׁבָחוֹת לְמִנְוחָה .
לְעַמּו יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה . לְאוֹת וּלְכָרִיתָה . יְמִים טוֹבִים
לְשָׁוֹן וּלְשָׁמָחָה . אֶת יוֹם חֶג הַמְּצֹוֹת כְּהֵן אֶת יוֹם טֹב
מִקְנָא קָדֵש הַנָּהָר . בָּרוּך אַתָּה ייְהוָה מֶkדֶש הַשְׁבָת וּיִשְׂרָאֵל וְהַמְּנִימִים .

בָּרוּך אַתָּה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . לְעַד
הָאֵל . אֲבָינוּ . מַלְכָנוּ . אֲדִירָנוּ .
בָּזָרָנוּ . גָּאַלָנוּ . קָדוֹשָנוּ קָדוֹשׁ יַעֲקֹב .
הַזָּעָנוּ רֹועָה יִשְׂרָאֵל . הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב
לְכָל שְׁבָכָל-יּוֹם וְיּוֹם הַוָּא הַטּוֹב לָנוּ . הַוָּא
מְטִיב לָנוּ . הַוָּא יִטּוֹב לָנוּ . הַוָּא גָּמְלָנוּ .
הַוָּא גָּמְלָנוּ . הַוָּא יִגְמְלָנוּ לְעַד . חָנָן . וְחָסָרָה
וְרָחְמִים . וְרוּחָה . וְהַצָּלה . וּכְלַתּוֹב :

הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁתַּבְחַ על כְּפָא בְּבוֹדו :

הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁתַּבְחַ בְּשָׁמִים וּבְאָרֶץ :

הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁתַּבְחַ בָּנו לְדֹור דּוֹרִים :

הַרְחָמֵן הוּא קָרֵן לְעַמּו יִרְיָם :

הַרְחָמֵן הוּא יִתְפָּאָר בָּנו לְגִזְחָנִים :

שָׁאכְלָנוּ יְהִי לַשְׁבָעָה וּמֵה-שְׁשָׁתִינוּ יְהִי
לַרְפֹּאָה . וּמֵה-שְׁחֹתֶרֶנוּ יְהִי לַבְרָכָה .
בְּדָרְכַּתְּבָוִיתֵנוּ לְפָנֵיכֶם . וַיַּאֲכָלָנוּ יוֹתְרִוּ בְּדָרְכָה
יְהִי : בְּרוּכִים אֲתֶם לִי . עֲשֵׂה שְׁמִים וְאֶרְץ
בְּרוּךְ הָגָבָר אֲשֶׁר יַבְטַח בְּנֵי . וְהִי יְהִי מְבָטָחוֹ:
יְהִי עַמּוֹ יִתְהַנֵּן . יְהִי יִבְרָךְ אָחָת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם :
בְּנֵי הַשְׁבָיעָה נְפֵשׁ שְׁוֹקָקָה וּנְפֵשׁ רַעֲבָה מְלָא
טוֹב : הַזָּרוּ לִי בְּנֵי טֻוב בְּנֵי לְעוֹלָם חָסְדוֹ :

Men heft den beker op en zegt:

בּוֹם יְשׁוּעָה אָשָׁא וּבְשָׁם יְאַקְרָא :
סְבִּרִי מְרַגֵּן . בְּרוּךְ אַתָּה יְהָה יְהָה יְהָה מֶלֶךְ
הָעוֹלָם . בּוֹרָא פָּרִי הַגָּפָן :

Men drinkt leunende:

Men schenkt den vierden beker wijns in, en vervolgt aldus:

שְׁפָךְ חַמְתָּה אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַדְעָה
וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשָׁמָךְ לֹא קָרָא;
בְּיַאֲכֵל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת גֹּנוֹה הַשָּׁמוֹ :

Men vervolgt wijders het Hallel:

אֱלֹהִים לֹא לָנוּ יְהִי . לֹא לָנוּ . בְּיַיְשָׁמָה תִּן
בְּבוֹד . עַל חָסְדֶךָ עַל אַמְתָּה : לִמְהָ
יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם . אֵיהֶنֶא אֱלֹהֵיכֶם : וְאֱלֹהֵינוּ

טו סדר הנגדה
הַרְחָמָן הוּא יִמְלָא מִשְׁאָלוֹת לְבָנוּ לְטוֹבָה :

(Op Sabbath)
הַרְחָמָן הוּא יִנְחִילָנוּ עַזְלָם שְׁבָלוּ טֻוב
וּמְנוֹחָה לְתַחֵי הָעוֹלָמִים :

(Zegenspreuk van eenen genoodigde:

הַרְחָמָן הוּא יִבְרָךְ אֶת הַשְּׁלָחָן הַזֶּה שָׁאכְלָנוּ עַלְיוֹ . וַיְשַׁהַר בּוֹ
בְּלִמְדָדֵי עַזְלָם . וַיְהִי כְּשַׁלְחָנוּ שֶׁל אֲכָרָם אֲכִינָה
בְּלִידָעָב מִמְנוּ יַאֲכֵל . וְכֵלָצְמָא מִמְנוּ יִשְׁתַּחַת :
הַרְחָמָן הוּא יִבְרָךְ בָּעֵל הַבַּיִת הַזֶּה וּבָעֵל רְשָׁעָה הַזֶּה .
אָתוֹ [וּבְנֵיו וְאֲשֶׁר] וְכֵל-אֲשֶׁר לוֹ . [בְּגָנִים שֶׁלָּא
יִמְתֹּחוּ (יְהִי שְׁחִינוּ) וּבְגָנְכִיסִים שֶׁלָּא יִתְפֹּמוּ . (יְהִי שְׁרַבְבָּוּ) לֹא
יִבּוֹשׁ בְּעַזְלָם הַזֶּה . וְלֹא יִכְלָם לְעַזְלָם הַבָּא . וַיְהִי נְכָפִי
מְצָלָחִים וּקְרוּכִים לְעִיר . וְלֹא יִשְׁלֹם שְׁטָן בְּמַעַשָּׂה יְדֵי .
וְאֶל יִרְקַּק לְפָנֵי שָׁוֹם רְבָרָחְטָא וְהַרְהֹרָעָן . מְעַתָּה
וְעַד עַזְלָם :

הַרְחָמָן הוּא יִתְהַנֵּן וַיְוַכְּבָנוּ וַיְקַרְבָּנוּ לִימּוֹת
הַמְּשִׁיחָה . וַיְלַבְּגַנֵּן בֵּית הַמְּקַדֵּשׁ .
וְלִתְחַי הָעוֹלָם הַבָּא : מִנְהָל יְשׁוּעָה מִלְבָדוֹ .
וְעֲשֵׂה חָסְדָךְ לְמִשְׁיחָה . לְדֹוד וּלְזִרְעוֹ עַד
עַזְלָם : בְּפִירִים רְשָׁו וּרְעָבָו . וְרַדְשִׁי יְהִי לֹא
יִחְסַרְוּ בְּלִטּוֹב : גַּעַר הַיִּתְּהָרָגֶם זְקָנָתִי .
וְלֹא רַאֲתִי צְדִיק גַּעֲזִיבָה . וְיַרְעָו מְבַקֵּשׁ לְחַם :
בְּלִהְיָום חֹגֶן וּמְלֹוה . וַיַּרְעָו לְבָרְכָה : מַה-

צָרָה וַיְגַנֵּן אֲמֹצָא : וּבִשְׁם יְאָקְרָא . אֲנָה
 יְמַלְּתָה נֶפֶשִׁי : חַנּוֹן יְזַדִּיק . וְאֶלְהָנוּ
 מְרַחֲם : שְׁמַר פְּתָאִים יְיָ . רְלוֹתִי וְלִי
 יְדוֹשִׁיעַ : שׁוּבֵי נֶפֶשִׁי לְמַנוֹחִיכִי . בַּי יְיָ
 גְּמַל עַלְיכִי : בַּי חַלְצָתִ נֶפֶשִׁי מִמְוֹתָה . אֶת
 עַנִּי מִן הַמְּעוֹתָה . אֶת רְגֵלִי מִמְּחוֹתִי : אֶת הַלְּלָד
 לְפָנֵי יְיָ . בְּאֶרְצֹות הַחַיִים : דְּהַאמְנָתִי בַּי
 אַדְבָּר . אֲנִי עֲנִיתִי מַאֲרָד : אֲנִי אָמַרְתִּי
 בְּחַפְּבִי . בְּלִי-הָאָרָם בְּזָבָב :
 מַה אָשִׁיב לִי . בְּלִי-פְּגַמּוֹלֹתִי עַלִי : כּוֹם
 יְשֻׁעָות אָשָׁא . וּבִשְׁם יְאָקְרָא : גָּדְרִי
 לִי אָשָׁלָם . נְגַדְה-צָנָא לְכָל-עַמוֹ : יָקָר
 בְּעַנִּי יְיָ . הַמּוֹתָה לְחַסְדֵיכִוּ : אֲנָה יְיָ בַּי
 אֲנִי עֲבָדֶךָ . אֲנִי עֲבָדֶךָ בָּנו אַמְתָה . פְּתַחַת
 לְמוֹסְרִי : לְךָ אָוֶבֶח זִבְחַת תּוֹרָה . וּבִשְׁם
 יְאָקְרָא : גָּדְרִי לִי אָשָׁלָם . נְגַדְה-צָנָא
 לְכָל-עַמוֹ : בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ . בְּרַתּוֹכְבִּי
 יְרוּשָׁלָם . הַלְלוּיה :

יְהִילָלו אֶת יְיָ בְּלִגְוִים . שְׁבַחוּהוּ בְּלִ
 דְּהָמִים : בַּי גָּבָר עַלְינוּ חָסְדוּ . וְאֶמְתָה
 יְיָ לְעוֹלָם . הַלְלוּיה :

בְּשָׁמִים כָּל אֲשֶׁר חַפֵּץ עֲשָׂה : עַצְבִּיכֶם
 כְּסָף וְזָהָב . מַעֲשָׂה יְדֵי אָדָם : פָּה לְרַחֲם
 וְלֹא יְדַבֵּרוּ . עַנִּים לְהָם וְלֹא יְרַאוּ . אַנְגָּלִים
 לְהָם וְלֹא יִשְׁמְעוּ . אֲפָלָה לְהָם וְלֹא יִרְחֹון :

יְדִיכֶם וְלֹא יִמְשֹׁון . רְגֵלֵיכֶם וְלֹא יַהֲלֹכוּ .
 לֹא יִהְנוּ בְּגַרְוָנִים : בְּמַזְחָקָם יִהְיוּ עֲשֵׂיכֶם .
 כָּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם : יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיּוֹם .
 עֹרֶם וּמְגַנֵּם הוּא : בֵּית אַהֲרֹן בְּטַח בַּיּוֹם .
 עֹרֶם וּמְגַנֵּם הוּא : יְרָאֵי יְיָ בְּטַח בַּיּוֹם . עֹרֶם
 וּמְגַנֵּם הוּא :

יְזִכְרָנוּ יִבְרָךְ . יִבְרָךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל . יִבְרָךְ
 אֶת בֵּית אַהֲרֹן : יִבְרָךְ יְרָאֵי יְיָ . הַקְּטָנִים
 עִם הַגְּرָלִים . יִסְפֵּר יְיָ עַלְיכֶם . עַלְיכֶם וְעַל
 בְּנֵיכֶם : בְּרוּכִים אַתֶּם לִי . עֲשָׂה שְׁמִים
 וְאֶרְץ : הַשְׁמִים שְׁמִים לִי . וְהָאָרֶץ נָתָן
 לְבָנֵי אָדָם : לֹא הַמְתִים יַהֲלֹוּיה . וְלֹא
 בְּלִירְדִי רְוֹמָה : וְאֶנְחָנוּ נִבְרָךְ יְהָה . מַעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם . הַלְלוּיה :

יְיָ אַהֲבָתִי בַּי יִשְׁמְעוּ יְיָ . אֶת קֹולִי תִּחְנוֹנִי .
 בַּי הַטָּה אָנוּ לִי . וּבִימֵי אָקְרָא ;
 אַפְפּוֹנִי חַבְלִי מִותָּה . וּמְצָרִי שָׁאָל מִצְאָנוּ .

מֵיאת יי' הִיא תָהָזֶת • הַיְאָ נְפָלָת בְעֵינֵינוּ:
 זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה יי' • גַגְלָה וְגַשְׁמָחָה בָוּ:
 אָנָא יי' הַוְשִׁיעָה נָא: אָנָא יי' הַצְלִיחָה נָא:
 בָרוּךְ הַבָּא בְשֵׁם יי' בְּרַכְנוּבָם מִבֵּית יי':
 אל יי' וַיָּאֶרְתָנוּ אָסְרוֹ חָנָן בְעַבְתִים:
 עַד כְּרֻנוֹת הַמּוֹבֵחַ: אֶלְיָא אַתָּה וְאָזְרָה:
 אֱלֹהִי אַרְזָמָךְ: הַזְדוֹר לְיַי' בַיְתָוֹב:
 בַיְתָוֹב לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 קָלוּ הַזְדוֹר לְיַי' בַיְתָוֹב בַיְתָוֹב לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 הַזְדוֹר לְאֱלֹהִי הָאֱלֹהִים בַלְיכָה:
 הַזְדוֹר לְאָדָני הָאָדָנים בַלְיכָה:
 לְעַשָּׂה נְפָלָות גְּרָלוֹת לְבָרוֹ בַלְיכָה:
 לְעַשָּׂה הַשְׁמִים בַּתְבּוֹנָה בַלְיכָה:
 לְרוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל-הַמִּימִים בַלְיכָה:
 לְעַשָּׂה אָוָרִים גְּרָלוֹים בַלְיכָה:
 אַתְּ-הַשְׁמֵשׁ לְמִמְשָׁלָת בַּיּוֹם בַלְיכָה:
 אַתְּ-הַיּוֹרֵחַ כּוֹכָבִים לְמִמְשָׁלָת בְּלִילַה בַלְיכָה:
 לְמַבָּה מִזְרָחִים בְּבָכְרִיָּהּ בַלְיכָה:
 וַיַּזְאָ יִשְׂרָאֵל מִתֹּוכָם בַלְיכָה:
 בְּיַרְחָקָה וּבְזָרָעָ נְטִיאָה בַלְיכָה:
 לְגַזְרָ יְסִיסּוֹף לְגַזְרִים בַלְיכָה:

סִירְדְּ הַגְּדָה
 יְהוָה לְיַי' בַיְתָוֹב בַיְתָוֹב לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 יָאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל בַיְתָוֹב לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 יָאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן בַיְתָוֹב לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 יָאמְרוּ נָא יְרָאֵי יי' בַיְתָוֹב לְעוֹלָם חָסְדוֹ:
 מִן הַמִּצְרָיִם קָרְאָתִי יְהָה עֲגָנִי בְּמִרְחָבִ יְהָה:
 יי' לִי לֹא אַרְאָה מְה-יִעָשָׂה לִי אָדָם:
 יי' בְּעֹזֶרֶי וְאַנְיָ אַרְאָה בְשָׁנָאִי טָוב לְחַסּוֹת בַיְתָוֹב מַבְטָח בְּאָדָם טָוב לְחַסּוֹת בַיְתָוֹב:
 מַבְטָח בְּגִנְדִיבִים בְּלִגְנוּם סְבָבוֹנִי בַשֵּׁם יי' בַיְתָוֹב אַמְילָם סְבָנוֹנִי בַשֵּׁם יי' בַיְתָוֹב אַמְילָם סְבָנוֹנִי בַרְבָּרִים דָעַכְוּ בַאֲשָׁקָזִים בַשֵּׁם יי' בַיְתָוֹב אַמְילָם רְחָה דְחִיתְנִי לְגַפֵּל וַיַּיְעַגְנִי עַזְיָזְרָה יְהָה וַיָּמָרֶת יְהָה וַיַּהַיְלִי לִישְׁעָה קָול רְגָה וַיִּשְׁוֹעָה בְּאַהֲלִי צָדִיקִים יְמִין יְעַשָּׂה חִיל יְמִין רַזְמָה יְמִין יְעַשָּׂה חִיל לֹא אַמְתָה בַיְתָוֹב וְאַסְפָר מַעֲשֵׁיָה יִסְרָאֵל יְהָה וְלִפְנֵת לֹא נַתְנִי פָתָחוּ לִי שְׁעִיר-צְרָק אָבָא בָם אָזְרָה יְהָה וְהַשְׁעָר לְיַי' צָדִיקִים יְבָאוּ בָוּ אָזְרָה בַיְתָוֹב עֲגָנִי וְתַהְיַלִי לִישְׁעָה אָכֵן מִאָסָו הַבּוֹנִים הִיא תָהָזֶת לְרָאשׁ פְנֵיה:

המְהֻלָּל בְּכָל-הַתְּשִׁבָּחוֹת . הַמְנַהָּג עַזְלָמוֹ
בְּחֶסֶד . וּבְרִוּתֵי בְּרִחְמִים . וְיִ (עַר) . לֹא
יָנוּם וְלֹא יִשְׁן . הַמְעוֹיד יִשְׁנִים . וְרַחֲמִקֵּין
גְּרָדִים . מְחִיה מְתִים . וְרוֹפֵא חֹלִים . פּוֹקֵחַ
עָוֹרִים . וּזְוקֵף כְּפּוֹפִים . הַמְשִׁיחַ אַלְמִים .
וְהַמְפַעַנְחַגְנָעַלְמִים . וּלְהַלְבִּיךְ אֲנָחָנוּ מִזְרִים ;
וְאַלְוָ פִּינוּ מְלָא שִׁירָה בָּם . וּלְשׂוֹגָנוּ רָנָה
בְּהַמּוֹן גָּלוֹן . וּשְׁפָתּוֹתֵינוּ שְׁבָח בְּמִרְחָבִי
רְקִיעַ . וּעֲגִינָנוּ מְאִירֹות בְּשִׁמְשׁ וּבְרִיחַ . וּרְינָנוּ
פְּרוֹשּׁוֹת בְּגַנְשֵׁרִי שְׁמִים . וּרְגָלִינוּ קְלוֹת
בְּאִילּוֹת : אֵין אָנוּ מְסֻפִּיקִים לְהֹזְדוֹת לְךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ . וּלְבָרֵךְ אֶת שְׁמֵךְ מִלְבָנוּ . עַתָּ
אֶחָת מְאַלֵּף אֱלֹפִי אֱלֹפִים וּרְובָּ רְבִיבָּי רְבָבוֹת
פְּעָמִים . הַטּוּבּוֹת . נְסִים . וּנְפָלָאות . שְׁעָשִׂית
עָמָנוּ . וּעַם אֲבוֹתֵינוּ . מַלְפְּגָנִים : מִמְצָרִים
גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ . מִבֵּית עֲבָדִים פְּרִיתָנוּ .
בְּרַעַב יִגְתָּנוּ . וּבְשַׁבָּע בְּלִבְלָתָנוּ . מִחְרָב
הַצְּלָתָנוּ . מִדְּבָר מַלְטָתָנוּ . וּמִתְּלִים רְעִים
וּרְבִים דְּלִיתָנוּ : עַד חַגָּה עֲזֹרָנוּ רְחִמָּה וְלֹא
עֲזֹבָנוּ חִסְדֵּיךְ . עַל בֵּן אֲבָרִים שְׁפָלָגָת-בָּנוּ
וּרְוחַ וּנְשָׁמָה שְׁגַפְחָת בָּאָפָנוּ . וּלְשׁוֹן אֲשֶׁר

וְהַעֲבֵר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ בַּי לְעוֹלָם חַסְדוֹ :
וּנְגַעַר פְּרֻעָה וְחִילּוּ בִּיסְסּוֹפֶן
לְמַולִּיךְ עַמּוֹ בְּמַרְבָּר
לְמִבְּהָ מַלְכִים גָּדְלִים
וַיְהִרְגֵּן מַלְכִים אֲדִירִים
לְסִיחָן מֶלֶךְ הָאָמֵרִי
וְלַעֲגָן מֶלֶךְ הַבְּשָׂן
וְנַתָּן אָרָצָם לְנַחֲלָה
נַחֲלָה לִיְשָׂרָאֵל עַבְדוֹ
שְׁבָשְׁפָלָנוּ זָכָר לָנוּ
וַיִּפְרַקְנוּ מִצְרָיָנוּ
נַתָּן לְחַם לְכָל-בָּשָׂר
הַדּוֹד לְאַל הַשָּׁמַיִם
בְּשִׁמְתָּ בְּלִיחִ תְּבָרֵךְ אֶת שְׁמֵךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וּרְוֹת בְּלִבְשָׂר תִּפְאָר וּתְרוּמָם זָכָר
מִלְבָנוּ תְּמִיד : מִן הָעוֹלָם וּדְהָעוֹלָם אַתָּה
אֵל . וּמִבְּלָעֵד אֵין לְנוּ מֶלֶךְ גֹּאֵל וּמוֹשִׁיעַ .
פּוֹדֵה . וּמַצִּיל . וּעֲונָה . וּמַרְחָם . בְּכָל-עַתָּ
אֶרְחָה וּצְוֹקָה . צִאֵן לָנוּ מֶלֶךְ עִיר וּסְמָךְ .
אֵלָא אַתָּה : אֱלֹהִ הַרְאָשׁוֹנִים וְהַאֲחָרוֹנִים .
אֱלֹהָה בְּלִבְרִיות . אַדְרֹן בְּלִתּוֹלְדוֹת .

וּבָנָנוּ . יִשְׂתַּבֵּחַ שְׁמָךְ לְעֹד מַלְכֵנוּ . הָאֵל
הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בְּשָׁמִים
וּבָאָרֶץ . כִּי לְךָ נָאָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ
אֲבֹתֵינוּ לְעוֹלָם וְעַד . שִׁיר וְשִׁבחָה . הַלְלָה
וְזִמְרָה . עֹז וּמִמְשָׁלָה . נְצָח . גָּדְלָה
וְגָבּוּרָה . תְּהִלָּה וְתִפְאָרָה . קָדְשָׁה וּמֶלֶכֶתָּה .
בְּרָכוֹת וּהְזֹרְאוֹת . לְשֶׁמֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ .
וּמְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל :
יְהִילּוֹךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּלִמְעָשֵׁיךְ . וּחַסְדֵּיךְ .
וְצָדִיקִים עֲשֵׂי רָצׁוֹנָה . וּעֲמָה בֵּית
יִשְׂרָאֵל . בְּלָם בְּרִגָּה יְדוֹ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ
וַיְפָאָרוּ אֶת שֵׁם בְּבוֹךְ . כִּי לְךָ טוֹב
לְהֻדוֹת . וְלְשֶׁמֶךְ גָּעִים לִזְמָר . וּמְעוֹלָם
וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל . בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ . מֶלֶךְ
מְהֻלָּל בְּתִשְׁבָחוֹת . אָמֵן .

Men drinkt, leunende op den linker arm, en spreekt daarna
de volgende dankzegging uit:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . עַל
הַגְּפָنָן . וְעַל פְּרִי הַגְּפָנָן . וְעַל חַנּוּבָה
הַשְׁדָּה . וְעַל אָרֶץ חַמְדָה טוֹבָה וּרְחָבָה .
שְׁרָצִית וְהַגְּחִילָתָה לְעַמָּה יִשְׂרָאֵל . לְאַכְול

ט סְרוֹד הַגְּדָרָה
שְׁמָךְ בְּפִינּוּ . הַן הִם יוֹדוֹ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ
וַיְפָאָרוּ . וַיְשֹׂרְרוּ אֶת שְׁמֶךְ מַלְכֵנוּ תְּמִיד :
כִּי בְּלִפְנָה לְהַזְדִּיחָה . וְכָלְלָשׁוֹן לְהַתְשִׁיבָה .
וְכָלְעִין לְהַצְפָּה . וְכָלְבָּרֶךְ לְהַחְבּוּעָה .
וְכָלְקָוָה לְפִנֵּיךְ חַשְׁתָּחוֹת : וְהַלְבָבוֹת
יְרָאָה . וְכָלְקָרְבָּן וְכָלְיוֹת יִזְמְרוּ לְשֶׁמֶךְ .
בְּדָבָר שְׁגָאָמָר . בְּלָל עַצְמוֹתֵינוּ תְּאַמְּרָנָה
יְיָ מֵי וּבָמוֹךְ :

מַצִּיל עֲנֵי מַחְזִיק מַמְפּוֹ וְעֲנֵי וְאַבְיוֹן מַגְנִילוֹ .
שְׁזַוְעַת עֲנֵגִים אַתָּה תְּשִׁמְעָה . צָעַקָּת
הַדָּל תְּקַשֵּׁיב וְתוֹשִׁיעָה : וְכָחָוב רַגְנָנוּ צָדִיקִים
בְּיִי . לִישְׁרָים נָאָה תְּהִלָּה :
בְּפִי יִשְׂרָאֵל תְּהֹדוּם . וּבְשִׁפְתִּי צָדִיקִים
תְּחַבְּרָךְ . וּבְלִשׁוֹן חַסְדִּים תְּחַקְּדָשָׁךְ .
וּבְקָרְבָּן קְדוֹשִׁים תְּחַלְּלָל :

בְּמִקְהָלוֹת רְבָבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל . שְׁבִּן
חוֹבָת בְּלִדְכִּיזְוִים לְפִנֵּיךְ . יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ אֲבֹתֵינוּ לְהֻדוֹת . לְהַלְלָה
לְשִׁבחָה . לְפָאָר . לְרוֹמָם . לְהַהְדָּר . וְלִגְנִיצָה .
עַל בְּלִדְבָּרִי שִׁירֹות וְתִשְׁבָחוֹת הַוָּר בְּנָוֹת
יְשִׁי . עַבְדָּךְ מֶשִּׁיחָה :

בַּי לֹ נָאָה, בַּי לֹ יְאָה :
 אֲדִיר בְּמַלְוֶכָּה, בְּחוֹר בְּהַלְכָה, גְּדוּרִיוּ
 יְאָמְרוּ לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה :
 לֹה " הַמְּמַלְכָה ". בַּי לֹ נָאָה, בַּי לֹ יְאָה :
 רְגֹול בְּמַלְוֶכָה, הָרוֹר בְּהַלְכָה, וְהִקְיּוּ יְאָמְרוּ
 לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה, לֹה " הַמְּמַלְכָה ". בַּי לֹ נָאָה :
 וּבַאי בְּמַלְוֶכָה, חָסֵין בְּהַלְכָה, טְפֵסְרִיוּ
 יְאָמְרוּ לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה :
 לֹה " הַמְּמַלְכָה ". בַּי לֹ נָאָה, בַּי לֹ יְאָה :
 יְחִיד בְּמַעֲזָכָה, פְּבִיר בְּהַלְכָה, לְמֹדְרִיוּ
 יְאָמְרוּ לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה :
 לֹה " הַמְּמַלְכָה ". בַּי לֹ נָאָה, בַּי לֹ יְאָה :
 מְרוּם בְּמַלְוֶכָה, נֹרְאָה בְּהַלְכָה סְבִיבִיוּ
 יְאָמְרוּ לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה :
 לֹה " הַמְּמַלְכָה ". בַּי לֹ נָאָה, בַּי לֹ יְאָה :
 עֲגִיוּ בְּמַלְוֶכָה, פּוֹדָה בְּהַלְכָה, צְדִיקִיוּ
 יְאָמְרוּ לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה :
 לֹה " הַמְּמַלְכָה ". בַּי לֹ נָאָה, בַּי לֹ יְאָה :
 קְרוֹשׁ בְּמַלְוֶכָה, רְחוּם בְּהַלְכָה, שְׁנָאָנוּ
 יְאָמְרוּ לוּ, לֹה וְלֹה, לֹה בַּי לֹה, לֹה אֲפָלֹה :

כ סדר הנגדה

מְפִרְיהָ . וְלִשְׁבֹּוע מְטוּבָה : רְחִם " אֱלֹהִינוּ
 עָלֵינוּ . וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמָּה . וְעַל יְרוּשָׁלָם
 עִירָה . וְעַל צִיּוֹן מִשְׁבֵּן בְּבוֹדָה . וְעַל מִזְבְּחָה :
 וְעַל הַכְּלָה . וּבְנָה יְרוּשָׁלָם עִיר הַקָּדְשָׁה
 בְּמִהְרָה בִּימֵינוּ . וְהַעֲלָנוּ לְחֻכָּה בְּמִהְרָה :
 וְשִׁמְחָנוּ בָהּ וּנְשִׁבָּע מְטוּבָה . וּנְגַרְבָּה
 עַל יְהָה בְּקָרְשָׁה וּבְתָהָרָה :

(בשנה וְזִיה וְהַחֲלִצָנו בַּיּוֹם הַמְנִיחָה תְּזִיה.)

וְשִׁמְחָנוּ " אֱלֹהִינוּ בַּיּוֹם חַג הַמְצׁוֹת הַזָּה .
 בַּיּוֹם טּוֹב מִקְרָא קָדְשָׁה תְּזִיה . בַּיְאָתָה טּוֹב
 וּמְטִיב לְפָלָל . בְּרוֹךְ אַתָּה " . עַל הָאָרֶץ
 וְעַל פְּרִי הַגְּפַנְןָן :

(De Eeuwige heeft uwe verrigting, gewis met welgevallen, aangenomen.) נְצָחָה

חַפְלָל סְהֻור פְּסַח בְּהַלְכָתוֹ .
 בְּכָל-מִשְׁפָּטו וְחַקְתּוֹ :
 בְּאַשְׁר זָקִינוּ לְסִפְרָ אֹתוֹ .
 בְּנָנָה לְעַשְׂרָתוֹ .
 זָה שְׁוִיכָן מְעֻונָה .
 קְוִים קְהָל מֵמְנָה :
 קְרָב נְהָל נְטָעִי בְּנָה .
 פְּרוּים לְצִיּוֹן בְּרָנָה :

לְךָ יְיַהוּ הַמֶּלֶךְ. כִּי לוּ נָאָה, כִּי לוּ יָאָה:
תַּקְרֵב בְּמֶלֶכֶתְךָ, תָּזַמֵּךְ בְּהַלְכָתְךָ, תִּמְימֵי
יֹאמְרוּ לוּ. לְךָ וְלָהּ, לְךָ בַּיְתָה, לְךָ אֲפָלָה,
לְךָ יְיַהוּ הַמֶּלֶךְ. כִּי לוּ נָאָה, כִּי לוּ יָאָה:
לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָם:

אֲדִיר הוּא. יָבָנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה. בְּמִהְרָה,
בְּמִהְרָה בִּימְינֵינוּ בְּקָרֹובָה. אֲלָל בְּנָה, אֲלָל
בְּנָה, בְּנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה: בְּחוֹר הוּא יָבָנָה
בַּיְתָה בְּקָרֹובָה. בְּמִהְרָה. בְּמִהְרָה בִּימְינֵנוּ
בְּקָרֹובָה. אֲלָל בְּנָה, אֲלָל בְּנָה, בְּנָה בַּיְתָה
בְּקָרֹובָה: גָּדוֹלָה הוּא. דָּגְדָּלָה הוּא. יָבָנָה בַּיְתָה
בְּקָרֹובָה. בְּמִהְרָה, בְּמִהְרָה בִּימְינֵנוּ בְּקָרֹובָה.
אֲלָל בְּנָה, אֲלָל בְּנָה, בְּנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה:
חֲדוֹר הוּא, וְתִיק הוּא, זְכָאי הוּא, חַסִּיד הוּא.
יָבָנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה. בְּמִהְרָה בְּמִהְרָה
בִּימְינֵנוּ בְּקָרֹובָה. אֲלָל בְּנָה, אֲלָל בְּנָה, בְּנָה
בַּיְתָה בְּקָרֹובָה: טְהוֹר הוּא, יְחִידָה הוּא, בְּגִיר
הוּא, לְמֹודָה הוּא, מֶלֶךְ הוּא, נָאָר הוּא.
סְגִיבָה הוּא, עֻזָּוָה הוּא, פּוֹדָה הוּא, צְדִיקָה הוּא.
יָבָנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה. בְּמִהְרָה, בְּמִהְרָה
בִּימְינֵנוּ בְּקָרֹובָה. אֲלָל בְּנָה, אֲלָל בְּנָה, בְּנָה

בַּיְתָה בְּקָרֹובָה: קְרוּשׁ הוּא, רְחוּם הוּא, שְׂהִי
הוּא, תְּקִיף הוּא. יָבָנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה.
בְּמִהְרָה, בְּמִהְרָה בִּימְינֵנוּ בְּקָרֹובָה. אֲלָל בְּנָה,
אֲלָל בְּנָה. בְּנָה בַּיְתָה בְּקָרֹובָה:

אֲחֵר מֵי יוֹדָעַ, אֲחֵר אֲנִי יוֹדָעַ. אֲחֵר אֱלֹהֵינוּ
שְׁבָשְׁמִים וּבָאָרֶץ:
שְׁנַיִם מֵי יוֹדָעַ. שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדָעַ. שְׁנַיִם לְחוֹת
הַבְּרִית. אֲחֵר אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשְׁמִים וּבָאָרֶץ:
שְׁלִשָּׁה מֵי יוֹדָעַ, שְׁלִשָּׁה אֲנִי יוֹדָעַ. שְׁלִשָּׁה
אָבוֹת. שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית. אֲחֵר אֱלֹהֵינוּ
שְׁבָשְׁמִים וּבָאָרֶץ:
אַרְבָּעָה מֵי יוֹדָעַ. אַרְבָּעָה אֲנִי יוֹדָעַ. אַרְבָּעָה
אָמְהוֹת. שְׁלִשָּׁה אָבוֹת שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית.
אֲחֵר אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשְׁמִים וּבָאָרֶץ:
הַמִּשְׁהָ מֵי יוֹדָעַ, חַמְשָׁה אֲנִי יוֹדָעַ. חַמְשָׁה
חַמְשִׁי תּוֹרָה. אַרְבָּעָה אָמְהוֹת. שְׁלִשָּׁה אָבוֹת.
שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית. אֲחֵר אֱלֹהֵינוּ
שְׁבָשְׁמִים וּבָאָרֶץ:
שְׁשָׁה מֵי יוֹדָעַ. שְׁשָׁה אֲנִי יוֹדָעַ. שְׁשָׁה
סְדֵרִי מִשְׁנָה. חַמְשָׁה חַמְשִׁי תּוֹרָה. אַרְבָּעָה

משנה. חמישה חומשי תורה. ארבע אמהות.
 שלשה אבות שני לחות הברית. אחד
 אלהינו שבשים וברץ :
 אחד עשר מי יודע. אחד עשר אני יודע .
 אחד עשר כוכביה . עשרה דבריא תשעה
 ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי
 שבתא. ששה סדרי משנה. חמישה חומשי
 תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני
 לחות הברית. אחד אלהינו שבשים
 וברץ :
 שניים עשר מי יודע. שניים עשר אני יודע.
 שניים עשר שבתיא . אחד עשר כוכביה,
 עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה
 ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי
 משנה. חמישה חומשי תורה. ארבע אמהות
 שלשה אבות. שני לחות הברית. אחד
 אלהינו שבשים וברץ :

שלשה עשר מי יודע. שלשה עשר אני
 יודע . שלשה עשר מהיה . שניים עשר
 שבתיא אחד עשר כוכביה. עשרה דבריא
 תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה

אמות. שלשה אבות. שני לחות הברית
 אחד אלהינו שבשים וברץ :
 שבעה מי יודע. שבעה אני יודע . שבעה
 ימי שבתא . ששה סדרי משנה. חמישה
 חומשי תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות.
 שני לחות הברית. אחד אלהינו שבשים
 וברץ :
 שמונה מי יודע. שמונה אני יודע . שמונה
 ימי מילה . שבעה ימי שבתא. ששה סדרי
 משנה. חמישה חומשי תורה. ארבע אמהות.
 שלשה אבות. שני לחות הברית. אחד
 אלהינו שבשים וברץ :
 תשעה מי יודע. תשעה אני יודע . תשעה
 ירחי לידה . שמונה ימי מילה. שבעה ימי
 שבתא. ששה סדרי משנה. חמישה חומשי
 תורה. ארבע אמהות. שלשה אבות. שני
 לחות הברית. אחד אלהינו שבשים
 וברץ :

עשרה מי יודע עשרה אני יודע . עשרה
 הברית . תשעה ירחי לידה. שמונה ימי
 מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי

וְאַתָּה חֹרֶא, וְשַׁתָּא לִמְיָא, דְכַבָּה לְנוּרָא,
דְשֻׂרֶף לְחוֹטְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנַשְׁךָ
לְשׁוֹנָרָא, דְאַכְלָל לְגַרְיאָא, הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי
וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָא חַד גַּרְיאָ:

וְאַתָּה הַשׁוֹחֵט, וְשַׁחַט לְחוֹרֶא, דְשַׁתָּא
לִמְיָא, דְכַבָּה לְנוּרָא, דְשֻׂרֶף לְחוֹטְרָא,
דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנַשְׁךָ לְשׁוֹנָרָא, דְאַכְלָל
לְגַרְיאָא הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָ
חַד גַּרְיאָ:

וְאַתָּה מַלְאָךְ הַמֹּות, וְשַׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְשַׁחַט
לְחוֹרֶא, דְשַׁתָּא לִמְיָא, דְכַבָּה לְנוּרָא, דְשֻׂרֶף
לְחוֹטְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנַשְׁךָ לְשׁוֹנָרָא,
דְאַכְלָל לְגַרְיאָא, הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד
גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:

וְאַתָּה הַקְרֹושׁ בְּרוֹךְ הוּא, וְשַׁחַט לְמַלְאָךְ
הַמֹּות, דְשַׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְשַׁחַט לְחוֹרֶא.
דְשַׁתָּא לִמְיָא, דְכַבָּה לְנוּרָא, דְשֻׂרֶף
לְחוֹטְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנַשְׁךָ לְשׁוֹנָרָא,
דְאַכְלָל לְגַרְיאָא, הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד
גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:

כג סדר הגדה
ימִי שְׁבַתָּא, שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה
חוֹמְשִׁי חֹרֶא, אַרְבָּע אַמְּהוֹת, שְׁלִשָּׁה אֲבוֹת,
שְׁנִי לְחוֹתְרָה, אַחֲרָא אֱלֹהִינוּ שְׁבָשְׁמִים
וּבְאָרֶץ:

חַד גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ, הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי וּוֹיִ.
חַד גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:
וְאַתָּה שׁוֹנָרָא, וְאַכְלָל לְגַרְיאָה, הַזְּבוֹן אֲבָא
בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:
וְאַתָּה כְּלָבָא, וְנַשְׁךָ לְשׁוֹנָרָא, דְאַכְלָל לְגַרְיאָא,
הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:
וְאַתָּה חֹטְרָא, וְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנַשְׁךָ
לְשׁוֹנָרָא, דְאַכְלָל לְגַרְיאָה, הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי
וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:
וְאַתָּה נֹרֶא, וְשֻׂרֶף לְחוֹטְרָא, דְהַבָּה לְכַלְבָּא
דְנַשְׁךָ לְשׁוֹנָרָא, דְאַכְלָל לְגַרְיאָה, הַזְּבוֹן אֲבָא
בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָ חַד גַּרְיאָ:
וְאַתָּה מִיא, וְכַבָּה לְנוּרָא, דְשֻׂרֶף לְחוֹטְרָא,
וְהַבָּה לְכַלְבָּא, דְנַשְׁךָ לְשׁוֹנָרָא, דְאַכְלָל
לְגַרְיאָה, הַזְּבוֹן אֲבָא בְּתָרִי וּוֹיִ. חַד גַּרְיאָ
חַד גַּרְיאָ: